

Tallinna ja Harjumaa riigigümnaasiumide ühise sisseastumistesti ja Tallinna Pelgulinna Riigigümnaasiumi sisseastumisvestluse tutvustus

Kevad 2023

Kirjalik sisseastumistest

Kirjalik sisseastumistest sisaldab eesti keele, inglise keele, loodusainete ja matemaatika ülesandeid põhikooli õppekava ulatuses. Testi sooritamiseks on aega kuni 180 minutit.

Eesti keel ja eesti keel teise keelena

Eesti keele testi koostamisel lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud pädevustest, eesti keele ja eesti keel teise keelena ainekavast ning õpitulemustest.

Tähelepanu! Eesti keel teise keelena õppekavale kandideerijate testi tulemusi hinnatakse eraldi arvestuses.

Edukas kandidaat:

- kasutab korrekselt ja õiges tähenduses oma- ja võõrsõnu,
- valdab algustähe õigekirja,
- kirjutab sõnad korrekselt kokku või lahku,
- kirjavahemärgistab teksti korrekselt,
- vastab tekstile tuginedes küsimustele,
- viib kokku pealkirjad ja nendega sobituvad tekstilõigud,
- leiab ja parandab tekstis õigekirjavigu.

Eesti keele testi näidisülesanded

Inglise keel

Inglise keele test on koostatud Cambridge'i B2 First eksami lugemise ning keelestruktuuride ülesannete näitel ning võib sisaldada järgmist tüüpi ülesandeid:

- valikvastused teksti kohta;
- lõikude või lausete teksti paigutamine;
- loetud tekstilõikude ning vastusevariantide sobitamine;
- lünktekst valikvastustega ja lünktekst valikvastusteta;
- lauseosa ümbersõnastamine etteantud sõna kasutades;
- sõnamoodustusülesanne.

Vaata ka Cambridge'i näidistesti:

<https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/cbpt/2015/fce-reading-and-uoel/index.xhtml?fbclid=IwAR1x0WhwyuKnD7aBTbd533BFML7W9glqQD5hvrkP-q1gc7NXG9XQEw-R3jM>

Loodusained

Loodusainete testi koostamisel lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud füüsika, keemia, bioloogia ja geograafia pädevustest. Oluline on loodusteaduste peamiste mõistete tundmine ning oskus lahendada põhikoolis õpitud ülesandeid füüsikas, keemias, bioloogias ja geograafias. Loodusainete testi ülesannete lahendamine eeldab loodusainete vaheliste seoste kasutamist. Testi küsimused eeldavad lühivastuseid (valikvastus, sümbol, skeemile märkimine jms). Näiteülesanded ei lange vormiliselt kokku testi ülesannetega, kuid vastavad vajalikele oskustele.

Oodatavate õpitulemustena valdab kandidaat järgmisi teemasid:

üldiselt

- kasutab erinevaid diagramme, kaarte, pilte ja andmetabeleid, et hankida, töödelda, analüüsida ja väljendada esitatud teavet;
- tunneb põhilisi aja, massi, pikkuse, pindala, ruumala ja aine hulga ühikuid (h, s, min, g, kg, t, m, km, mm, cm, dm, m², cm², cm³, dm³, m³, ml, l, mol, kmol,), teeb vajalikke ühikute teisendusi ning mõistab nende füüsikaliste suuruste omavahelisi seoseid (nt kiiruse ja tiheduse valemid);

geograafia

- määrab geograafilisi koordinaate;
- kasutab geograafia põhisonavara (seniit, pööri- ja polaarjooned, pinnavormid, kliimavöötmel, loodusvööndid, rahvastiku näitajad);
- tunneb peamisi geograafilisi objekte (mandrid, maailmajaod, riigid, ookeanid ja mered, poolsaared ja mäestikud, jõed ja järved);

keemia

- seostab omavahel tähtsamate keemiliste elementide nimetusi ja tähiseid (sümboleid) (~25, nt H, F, Cl, Br, I, O, S, N, P, C, Si, Na, K, Mg, Ca, Ba, Al, Sn, Pb, Fe, Cu, Zn, Ag, Au, Hg); loeb õigesti keemiliste elementide sümboleid aine valemis;
- eristab liht- ja lihtaineid (keemilisi ühendeid), selgitab aine valemi põhjal aine koostist ning oskab määrata elementide oksüdatsiooniastme väärtust;
- tunneb valemi järgi okside, happeid, hüdroksiide (kui tuntumaid aluseid) ja soolasid ning oskab neid nimetada ning nimetuse järgi valemite koostada;
- mõistab reaktsioonivõrrandite tasakaalustamise põhimõtet (keemilistes reaktsioonides elementide aatomite arv ei muutu) ja koostab reaktsioonide võrrandid (lihtaine + O₂, hape + metall, hape + alus)
- lahendab lahuse protsendilisel koostisel põhinevaid arvutusülesandeid (kasutades lahuse, lahusti, lahustunud aine massi ning lahuse massiprotsendi vahelisi seoseid);
- järgib põhilisi ohutusnõudeid, kasutades kemikaale laboritöodes ja argielus, ning mõistab ohutusnõuete järgimise vajalikkust;

füüsika

- nimetab aatomi, aatomi tuuma, elektronkatte, prootoni ja neutroni olulisi tunnuseid;
- selgitab rõhu ($p=F/S$) tähendust;
- tunneb ära põhilised füüsikas kasutatavad mõõteriistad (joonlaud, kaal, mõõtesilinder, kell, ampermeeter, voltmeeter, termomeeter, dünamomeeter), mida nendega mõõdetakse ja oskab lugeda skaalat;

- teab seose $F=mg$ tähendust ja kasutab seost probleeme lahendades;
- teab, selgitab ja kasutab Ohmi seadust $I=U/R$;
- selgitab pikkuse, ruumala, massi, pindala, tiheduse, kiiruse, keskmise kiiruse ja jõu tähendust ning mõõtmise viise;
- teab mõistete elektriseeritud keha, elektrilaeng, elementaarlaeng olulisi tunnuseid;
- selgitab seoseid, et samanimeliste elektrilaengutega kehad tõukuvad, erinimeliste elektrilaengutega kehad tõmbuvad;

bioloogia

- teab ja oskab võrrelda loomade, taimede, seente, algloomade ja bakterite tunnuseid ning viiruste ehituslikku eripära rakulise ehitusega ja nende organismide tähtsust looduses ning inimtegevuses;
- analüüsib aine- ja energiavahetuse erinevate protsesside omavahelisi seoseid ning selgitab nende avaldumist looduses ja inimese igapäevaelus;
- analüüsib skeeme fotosünteesi lähteainetest, lõppsaadustest ja protsessi mõjutavatest tingimustest ning selgitab fotosünteesi osa taimede, loomade, seente ja bakterite elutegevuses;
- teab, kuidas levivad ja kuidas vältida inimese sagedasemaid bakter- ja viirushaigusi, ning väärtustab tervislikke eluviise;
- selgitab populatsioonide, liikide, ökosüsteemide ja biosfääri struktuuri ning oskab tuua näiteid; teab parasiitluse ja sümbioosi osa looduses;
- seostab inimese elundkondi nende põhiülesannetega;
- selgitab valkude, rasvade, süsivesikute, vitamiinide, mineraalainete ja vee ülesandeid inimorganismis;
- selgitab DNA, geenide ning kromosoomide seost ja osa pärilikkuses ning geenide pärandumist ja avaldumist

Loodusteaduste testi näidisülesanded

Matemaatika

Matemaatika testi koostamisel lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud pädevustest, matemaatika ainekavast ning õpitulemustest.

Matemaatika sisseastumistest kontrollib järgmisi teemasid:

1. Mõõtühikute teisendamine.
2. Ühe muutuja avaldamine teiste kaudu.
3. Arvu esitamine standardkujul.
4. Graafikute ja diagrammide lugemine.
5. Hulkliikmete tegurdamine (sh abivalemite kasutamine).
6. Tehted algebraliste murdudega.
7. Algebraliste avaldiste lihtsustamine.
8. Peast ja kirjalikult arvutamine kümnend- ja harilike murdudega, tehted astmete ja juurtega.
9. Protsendi mõiste tundmine ja selle kasutamine ülesannete lahendamisel.
10. Lineaar- ja ruutvõrrandite ning lineaarvõrrandisüsteemide lahendamine.
11. Funktsioonid (võrdeline ja pöördvõrdeline seos, lineaar- ja ruutfunktsioon) ja nende graafikud.
12. Geomeetria (kolmnurga, nelinurga ja ringi ümbermõõdu ja pindala arvutamine, hulknurkade sarnasuse tundmine, kujundite peamised omadused ja oskus kasutada vastavaid teadmisi ülesannete lahendamisel, sh Pythagorase ja Thalese teoreemid).
13. Tekstülesanded

Testist jäävad välja trigonomeetria, stereomeetria, tõenäosusteooria ja statistika.

[Matemaatikatesti näidisülesanded](#)

PERGi sisseastumisvestluse tutvustus

Vestluse eesmärgiks on selgitada välja õpilase motiveeritus õppida gümnaasiumis ja koolivaliku põhjused ning anda hinnang allpool kirjeldatud üldpädevustele.

Ligikaudu 20-minutilise vestluse jooksul küsib komisjon kandidaadilt küsimusi. Iga valdkonda hinnatakse skaalal 0-3, vestluse eest on võimalik saada maksimaalselt 12 punkti.

I Motivatsioon ja sobivus õppida PERGis

Kandidaadi suutlikkus

- põhjendada oma koolivalikut ja motivatsiooni õppida gümnaasiumis;
- toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna;
- aidata kaasa probleemide lahendamisele;
- tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega.

II Enesejuhtimise oskused (enesemääratlus, õpioskused)

Kandidaadi suutlikkus

- mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi;
- organiseerida õppekeskkonda, hankida vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida;
- kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades.

III Avatus maailmale (kultuuri-, väärtus-, ettevõtlikkus pädevus)

Kandidaadi suutlikkus

- tajuda ja väärtustada seotust oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandi ning nüüdiskultuuriga;
- suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades;
- korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest;
- hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust;
- reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele;
- analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

IV Suhtlemisoskus

Kandidaadi suutlikkus

- ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid;
- ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada;
- kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.